

Манастирски не е могъл да прави още жертви — той вече е водил обучението му една година безплатно. Макарь мъжкото училище да било на лице, животът му далеч не задоволявал. Въ него пък учениците не досеждали до край, защото родителите им ги отнемали пръждеврѣменно за своя частна работа. И ако не е било затворено и то, трѣбва да се благодари на Стаменко Стомевъ, Х. Христо Таловъ, Талю Стефановъ, Д. Миленко, Т. Апостоловъ, Яне С. Влаенче, Г. Хр. Бонешевичъ, Д. Ив. Бѣчки. На изпита присѣтствували нѣколко търговци отъ Съръ и единъ учень търговецъ отъ Бѣлградъ, Тодоръ Срѣтовичъ, който изпитвалъ учениците. Изпитътъ продължилъ два деня съ едно тържество, каквото се правѣло само при празнуване деня на св. св. Кирилъ и Методи, за пръвъ пѣтъ празнуванъ прѣди година¹⁾.

На слѣдната година се въвежда като учебенъ прѣдметъ и турски езикъ. По-големите ученици вече разбирали по нѣщо отъ него, което се видѣло на изпита. Но родителите си оставатъ все така нехайни: малко ги е грижа — дали сж свършили дѣцата имъ учебната година или не²⁾.

Но научени отъ щедрата рѣка на сръбските пропагандисти да добиватъ всичко на готово³⁾, вранци очакватъ подкрѣпа и отъ сънародниците си българи, безъ да могатъ да добиятъ такава отъ нѣкъдѣ. Това ги накарва, най-сетнѣ да апелиратъ къмъ българските родолюбци да подражаятъ примѣра на Н. М. Тошковича, който спомагалъ на много дѣвически училища въ България, и нѣкой да ги „направи честити“ за обдържаніе на едно дѣвическо училище“ въ Враня. Тоя си апелъ мотивиратъ съ обстоятелството, че дължали 100,000 гроша за изградената прѣзъ 1858 г. църква, че съ мжка подържали мъжкото си училище, лишено отъ карти, глобуси, библиотека и пр. И завършватъ: „Днесъ прѣзираме срама, съ чернж кърпица на очи, да просиме прѣдъ цѣлій Българскій народъ, горѣпомянатото вещество за въ просвѣта съгражданыти ни, като ся надѣме да не

¹⁾ В. „Турция“, г. II, бр. 5, стр. 19 отъ 7 авг. 1865.

²⁾ В. „Турция“, г. III, бр. 15, стр. 3 отъ 1 октомври 1866.

³⁾ Прѣзъ 1868 г. сръбскиятъ министъръ на просвѣтата е подарилъ 1680 книги: буквари, свещени истории, катихизиси, читанки, сръбски истории, сръбски граматики, земеописания съ карта на стара-Сърбия и пр. За щастие, вранци ги прѣдали на огнь. Македония, г. II, бр. 31, стр. 3, кол. 4 отъ 29 юли 1868 г. Сѣщо — Дунавска зора, г. I, бр. 29, стр. 108, кол. 1 отъ юни 1868 г.; сѣщо — Македония, г. III, бр. 22, стр. 4, кол. 1 отъ 26 априль 1869.